

I MÖRKAR SJÖNKO LYCKODRÖMMENS LÄNDER....

Finge jag vid något tillfälle höra psalm 268 sjungas vid en gudstjänst skulle Ronald Fangens bild ögonblickligen igen stå livslevande för mig. Det var han som gav mig impulsen att skriva den.

Under 1930 – talets mitt tillbragte Ronald Fangen en stor del av sin tid i Stockholm. Han kom med sina saker i två stora bagar och stannade ofta i månader. Han var en kontaktmänniska av ovanliga mått. Att söka och bygga kontakter människor emellan var hans lidelse och ett stycke av hans genialitet. Han hade alltid en krets människor omkring sig. Han var som konversatör och debattör knappast bländande. Men han fascinerade genom sin spontanitet och sin självutgivelse och även genom sin förmåga att lyssna och ta emot. Hur han fick någon tid över för sitt omfattande författarskap hade man svårt att förstå. En bättre ambassadör än Ronald Fangen har Norge knappast haft i vårt land.

Till en början kunde han väl närmast betecknas som en kristen kulturambassadör. Efter sin omvändelse, som han redogjorde för bl.a. i boken ” En kristen världsrevolution ”, blev han så gott som helt engagerad som själavinnare och brobyggare i Oxfordsgruppens och sedan alltmer i kyrkans tjänst. Det teologiska studiet blev det intresse, som under några år nästan överskuggade allt annat. Det resulterade i bl.a. en bok om aposteln Paulus. De stockholmspräster som Fangen i dessa ämnen oftast utbytte tankar med var Oscar Krook, Evert Palmér, Arnold Verner, Gustav Anckar och Johannes Lindgren. Hans intresse var inte bara teoretiskt. Han deltog ofta i sammankomsterna och regelbundet i gudstjänsterna. Han gick både på högmässorna och i aftonsången. Tidvis bodde han på ett gästrum i Engelbrekts församlingshus.

Redan innan sin omvändelse var Fangen vad man kallar för en psalmbokskristen. Han var en av de få som räknade med psalmboken som en del av litteraturhistorien. Han betraktade Landstad som en lika stor diktare som Vergeland och Björnstjerne – Björnson - en värdering som säkert är ganska ovanlig bland litteraturbedömare. Han kunde i vilket sammanhang som helst läsa upp en psalmvers lika självklart som man citerar en profan dikt. Några av de psalmverser som han läste så ofta att jag ännu minns dem utantill var Landstads missionspsalm ” Vi kaster atter garnet ” verser ur omvändelsepsalmen ” Nu er du barnet lik, som leker med sin like, sel om det ock var födt som konge till ett rike,” och ur julottepsalmen ” der ute kulde er og dyben sus....”

En vårdag hade Fangen bjudit några sekulariserade kulturjournalister och författare på en lunch på hotell Eden. De var hans gamla vänner. Att han bjudit dem beror nog också på att de utifrån oxfordsgruppens terminologi var att betrakta som nyckelpersoner, som borde påverkas och vinnas. De blev ganska hårt ansatta. Resultatet blev av allt att döma inte det avsedda. Jag hade en bedrövlig känsla både av min egen oduglighet som drabant åt Fangen, av fultigheterna i undanflykterna man kom med och av att det hela mest var en sådd på hälleberget. Jag tror att Fangen själv hade samma känsla av att vägen till Kristus var inte debatternas väg och av att det var på andra vägar evangeliet måste söka sig fram. När de andra gått satt vi tysta kvar vid bordet och såg ut över Humlegården, där träden stod i sin första, gyllene grönska. Plötsligt sa Fangen till mig, och det var en uppfordran i hans stämma; som en order : ” Du ska skriva en psalm som ska börja så...” och så tog han fram ett papper, som jag ännu har kvar, och skrev med sin snabba, klara, rundade stil ner orden:

Från syndaren till frälsaren
är vägen kort och klar.

Den psalmen skrev jag strax efteråt. Den börjar:

För syndaren hos Frälsaren
reds rum i nådens timma.
Och vägen är ej lång för den,
som fått sin synd förnimma.

I sin helhet finns den under rubriken "Väckelse" i psalmböckerna "För hem och helgedom."
Innan vi skildes sade Fangen: "När du fått den psalmen färdig ska du skriva en till som
börjar: "Jag vill stå upp och till min Fader gå..." Den fick i sin första version följande
lydelse:

I spillror sjönko drömmens
gyllne länder.
Mot intighet jag sträckte
mina händer.
på intighet jag allt
mitt arv förspilt .
Från Gud och människor
min synd mig skilt

Den värld som frihet lovar,
bojer givit ,
dess glädje bitterhet
och leda blivit .
Det hem jag lämnat
vill jag åter nå.
Jag vill stå upp
och till min Fader gå .

Ett liv i frihet och ljus
jag anar .
En stämman fjärran
från mig kallar , manar .
Jag vill den följa
vart den föra må .
Jag vill stå upp
och till min Fader gå .

Du , Jesus , hör vad hjärtat
skyggast beder .
Du är den väg
som fram till Fadern leder .
Du vet , jag längtar
att dig höra till .

Så möt mig , säg ditt :
” Ske dig som du vill ”.

Detta är i korthet något om den yttre anledningen till att denna psalm blev skriven. Som varje annan psalm har den givetvis också en inre tillblivelse. Det skulle leda för långt att här söka skildra den, därför att det på flera punkter måste bli en redogörelse både för andliga strömningar i Stockholm vid 30 – talets mitt och för min personliga upplevelse av Guds kallelse.

Anders Frostenson

(med författarens medgivande återgivet ur Julboken till församlingarna i Göteborgs stift 1956)

(Linköpings stiftsblad datum ?)